

Programma Utrechtse Jeugd Centraal

VERANTWOORDING
AAN PROVINCIALE
STATEN

Januari 2012

Inhoud

<i>Inhoud</i>	1
Leeswijzer - opbouw van de rapportage	2
<i>Inleiding</i>	3
<i>1. Aanleiding en context</i>	4
1.1. Gezamenlijke vernieuwingsagenda in het belang van het kind.....	4
1.2. Wet op de Jeugdzorg	4
<i>2. Opbrengsten in beeld</i>	5
2.1. Uitgangspunten en doelstellingen	5
2.2. Werkwijze	5
2.3. Audits.....	7
2.4. Externe ontwikkelingen	9
2.5. Programmaresultaten – de opbrengsten per doelstelling.....	10
<i>3. Financiële verantwoording</i>	19
<i>Bijlagen</i>	20
<i>Bijlage 1 - De resultaten per programmalijn</i>	21
De structuur van het UJC in programmalijnen	21
Overzicht van het soort activiteiten	22
Overzicht van de prestaties per programmalijn	22
<i>Bijlage 2 – “UJC en SA in vogelvlucht”</i>	29

Leeswijzer - opbouw van de rapportage

Na de inleiding start Hoofdstuk 1 met een schets van aanleiding en context.

In hoofdstuk 2 is een beschrijving van het programma Utrechtse Jeugd Centraal (UJC) opgenomen. Er wordt geschetst op welke wijze UJC is ingericht en met welke ontwikkelingen het programma gedurende de looptijd te maken had. Aan de hand van de gestelde doelen, geformuleerd in 2008, worden de opbrengsten per doelstelling op programmaniveau beschreven.

In hoofdstuk 3 is de financiële verantwoording op hoofdlijnen en gedurende de looptijd van het programma opgenomen.

Bijlage 1 geeft een toelichting op de afzonderlijke activiteiten op basis van de structuur van de gehanteerde programmalijnen. De activiteiten binnen UJC zijn divers, veelomvattend en uitgebreid. Met tabellen en cirkeldiagrammen wordt inzicht gegeven in de prestaties en besteding van de middelen per programmalijn. Meer inhoudelijke en gedetailleerder informatie over de uitgevoerde activiteiten is opgenomen op de website www.ujc.nl en blijft zo voor het jeugdveld beschikbaar.

Bijlage 2 bestaat uit de publicatie “UJC en SA in vogelvlucht”, uitgedeeld tijdens de bestuurdersbijeenkomst op 22 december 2011 en is een samenvatting van de inhoudelijke informatie opgenomen die te vinden op de website www.ujc.nl.

Inleiding

In deze eindrapportage treft u een terugblik aan op de uitvoering en de opbrengsten van het programma Utrechtse Jeugd Centraal (UJC).

UJC is een omvangrijk en ambitieus programma voor de jeugd in de provincie Utrecht dat in de periode 2008 – 2011 is uitgevoerd. Belangrijkste doelstelling is het bereiken van een kwalitatief hoogwaardig, samenhangend jeugd(zorg)beleid. Overheden en instellingen hebben hierin over de gehele keten heen en gericht op alle schakels een groot aantal activiteiten samen uitgevoerd.

Gedurende het programma is geconstateerd dat door de complexiteit, omvang en veelheid van onderwerpen het lastig is geweest zicht te behouden op het geheel. Er is heel veel bereikt en tegelijkertijd zijn we er nog niet. UJC heeft grote stappen gemaakt en belangrijke ontwikkelingen in gang gezet. Nu is het zaak deze beweging in de goede richting vast te houden en voort te zetten. Kansen daarvoor liggen in de komende decentralisatie van de Jeugdzorg. UJC is er in geslaagd om inhoudelijk te fungeren als voorbereiding op de transitie en transformatie van de jeugdzorg. UJC heeft drie belangrijke bouwstenen gelegd voor vervolgstappen:

Omslag naar effectief jeugdzorgaanbod

UJC heeft bijgedragen aan een omslag in het jeugdzorgaanbod. De jeugdzorg in Utrecht is effectiever gaan werken. Door het invoeren van effectieve methodieken, door doelgroepgericht aanbod te ontwikkelen, door effectmetingen toe te passen en door methodieken steeds weer te verbeteren. Deze omslag is onomkeerbaar en zorgt er voor dat kinderen en hun gezin de juiste hulpverlening krijgen en daardoor op tijd, goed en blijvend geholpen zijn.

Kind en gezin worden in eigen omgeving ondersteund

UJC heeft bereikt dat er meer vanuit kind en gezin gedacht wordt. Kind en gezin willen en krijgen nu ondersteuning en hulpverlening in de eigen omgeving. Op school en in de wijk of gemeente van het gezin worden de antwoorden op kleine en grote opgroei- en opvoedvragen gegeven. Wanneer er meer hulp nodig is, wordt deze hulp steeds vaker thuis gegeven. De hulpverlener vraagt steeds vaker wat de doelen van het kind en gezin zijn: “Wat wilt u bereiken, wat kunt u zelf en eventueel met uw netwerk en hoe kunnen wij u (tijdelijk) ondersteunen?”

Samenwerken moet je blijven doen

UJC heeft er voor gezorgd dat er mensen uit het brede jeugdveld elkaar kennen en met elkaar een blijvende samenwerking tot stand hebben gebracht. Samenwerken in de jeugdzorg is noodzakelijk om de zorg rond het kind en gezin optimaal in te zetten.

1. Aanleiding en context

1.1. Gezamenlijke vernieuwingsagenda in het belang van het kind

Op 25 maart 2008 is het programma Utrechtse Jeugd Centraal (UJC) door Provinciale Staten vastgesteld. Aanleiding is een aantal landelijke en provinciale ontwikkelingen geweest, zoals bijvoorbeeld: het Lysiasrapport 'de doelmatigheid van de jeugdzorg', het rapport 'Sturen in vertrouwen', de discussie over de kwaliteit en effectiviteit van de jeugdzorg naar aanleiding van het landelijke project 'Zicht op Effectiviteit'. Alle hadden te maken met een gesignaleerde noodzakelijke verbetering en innovatie van het gehele jeugd(zorg)veld en kwamen aan de orde in de 24-uurs conferentie in oktober 2007. Daar werd de basis gelegd voor de vernieuwingsagenda voor de jeugdzorg in Utrecht: het programma UJC, met als belangrijkste doelstelling een vernieuwend, samenhangend en intersectoraal jeugd(zorg)beleid.

De uitvoering van het programma UJC is opgenomen in het coalitie akkoord van 14 mei 2007. Het programma is de vernieuwingsagenda van de samenwerkende Utrechtse partners in de jeugdzorg, het lokale jeugdbeleid en onderwijs, en op 19 mei 2008 vastgesteld door Provinciale Staten. In totaal zijn, op een begroting van € 20,476 mln en na bezuinigingen en herijking, € 14,386 mln aan provinciale middelen met het programma gemoeid geweest. Uitvoeringsperiode was 19 mei 2008 tot en met 31 december 2011.

De rapportage is de inhoudelijke eindverantwoording aan Provinciale Staten. De financiële verantwoording is hierin op hoofdlijnen opgenomen. Definitieve verantwoording over de middelen wordt opgenomen in de jaarrekening.

1.2. Wet op de Jeugdzorg

Het programma UJC geeft mede uitvoering aan het beleidskader jeugdzorg 2009-2012. Het beleidskader komt voort uit de Wet op de Jeugdzorg, waarin is opgenomen dat de provincie voorziet in ketenregie. Daarnaast heeft de provincie de taak te voorzien in uitvoering van het aanbod aan Jeugd & Opvoedhulp (J&O) en de taken van Bureau Jeugdzorg. De invulling van de wettelijke taak tot ketenregie richt zich op de verbetering van de aansluiting van de afzonderlijke schakels in de keten. Hiervoor stellen Provinciale Staten elke vier jaar een provinciaal beleidskader jeugdzorg vast.

2. Opbrengsten in beeld

Op basis van de conferentie Utrechtse Jeugd Centraal zijn uitgangspunten en doelen voor het UJC bepaald.

2.1. Uitgangspunten en doelstellingen

De gezamenlijke doelstellingen en voorgestelde aanpak van het UJC gaan uit van drie leidende principes, de uitgangspunten voor UJC:

- ✓ Het kind centraal: organiseren en handelen met het kind als uitgangspunt.
- ✓ Empowerment als grondslag voor hulpverlening.
- ✓ Werken met bewezen effectieve interventies door professionals die een partnership aangaan met cliënten.

Deze principes zijn vertaald naar zeven inhoudelijke doelstellingen:

- a) Aan de voorkant meer nadruk op preventie en vroegtijdig ingrijpen bij problemen, aan de achterkant meer aandacht voor uitstroom en nazorg;
- b) Een betere aansluiting van het onderwijs op de jeugdzorgketen;
- c) Een omslag in de hulpverlening naar het stimuleren en versterken van de eigen kracht van (het systeem van) het kind en zijn omgeving (empowerment);
- d) Het verbeteren van diversiteit in toegankelijkheid en bereik;
- e) Meer hulp op tijd (geen lange doorlooptijden of wachtlijsten) en dichtbij (hulp naar het kind in plaats van andersom);
- f) Een omslag naar vraaggerichte zorg;
- g) Meer kwaliteit en effectiviteit van zorg.

Om de genoemde doelstellingen te bereiken heeft Utrechtse Jeugd Centraal zich zelf een achtste en procesmatig doel gesteld:

- h) in te zetten op een gezamenlijke aanpak en een sluitende keten van preventief, lokaal jeugdbeleid en geïndiceerde, intersectorale jeugdzorg: 'samenwerken als ware het één organisatie'.

2.2. Werkwijze

Vanaf het begin heeft het programma UJC samenwerking, het samen werken aan de gestelde doelstellingen, centraal gezet. In de conferentie Utrechtse Jeugd Centraal van oktober 2007 is de noodzaak tot de brede betrokkenheid vastgesteld.

In de stuurgroep UJC zijn partijen uit het brede jeugdveld vertegenwoordigd. Deze groep betrokkenen bij de jeugd(zorg) heeft, ieder vanuit de eigen deelverantwoordelijkheid, als werkwijze gekozen voor het gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen (zie tabel 1). De stuurgroep heeft geen directe beslissingsbevoegdheid, een ieder heeft de eigen bevoegdheid passend bij de eigen verantwoordelijkheden behouden, maar de stuurgroep is het gremium geweest waar voorstellen naar voren gebracht werden, uitvoering teruggekoppeld werd en wijzigingsvoorstellen getoetst werden.

Tabel 1	
Partij uit het brede jeugdveld	Verantwoordelijk voor een onderdeel van de jeugdzorg en/of jeugd beleid
Provincie Utrecht	Provinciaal gefinancierde jeugdzorg Regie op de intersectorale samenhang in het jeugdzorgstelsel en een goede aansluiting op het lokale, preventieve aanbod.
Gemeenten	Preventief gemeentelijk jeugd beleid
Zorgverzekeraar/zorgkantoor Agis	Financiering jeugd- lvg, jeugd ggz
Jeugd-licht verstandelijk gehandicapten (LVG) Jeugd- geestelijke gezondheid zorg (GGZ) Justitiële en gesloten jeugdzorg Bureau Jeugd Zorg Raad voor de kindbescherming	Uitvoeringspartners intersectorale jeugdzorgketen
Onderwijs instellingen	Uitvoeringspartners voor het verzorgen van onderwijs
JJ Utrecht	Cliënten vertegenwoordiging

Het inzetten van een programma als organisatievorm maakt het mogelijk om te sturen op doelen en activiteiten. In een programma wordt vanuit één centraal punt voor samenhang tussen de diverse activiteiten gezorgd. Zo ook bij het UJC. Als centraal punt is binnen UJC een programmamanager en een programmateam aangesteld. Bestuurlijk opdrachtgever voor het programma is de gedeputeerde, welke verantwoording aflegt aan Provinciale Staten over de voortgang van het programma.

Doelen op programmaniveau zijn abstracte doelen voor de periode van vier jaar. Zij zijn bij aanvang niet meetbaar geformuleerd, waardoor concrete verantwoording op doelstellingen niveau niet mogelijk is. De binnen het programma uitgevoerde activiteiten hebben alle bijgedragen aan het realiseren van de programmadoelen. Hierbij is van belang te realiseren dat UJC als vernieuwingsagenda voor een deel veranderingen over de volle breedte van de jeugdzorg, bijvoorbeeld in het onderdeel kwaliteit en zorgvernieuwing een kanteling naar effectieve jeugdzorg, gerealiseerd heeft. Bij andere onderdelen, bijvoorbeeld daar waar vooral gewerkt is door middel van het experiment zoals bij de Wraparound Care Pilots voor Multi Problem gezinnen in de gemeenten Amersfoort en Utrecht, zijn veranderingen (nog) niet bij alle gemeenten in de provincie ingevoerd.

Om uitvoering te geven aan de doelstellingen is gekozen voor een structuur met programmalijnen. Iedere programmalijn draagt bij aan de realisatie van een of meer doelstellingen. Eind 2010 is door de stuurgroep UJC besloten de programmalijnen Preventie & Vroegsignalering en Onderwijs samen te voegen, omdat beide bijdroegen aan dezelfde doelstelling.

Tabel 2 toont een overzicht van de doelstellingen met de programmalijnen die daar een bijdrage aan leveren. In de laatste kolom worden voorbeelden gegeven van een concreet uitgevoerd project of activiteit.

Tabel 2			
	Doelstellingen programma UJC	Programmalijnen die daaraan bijdragen	Voorbeelden van gerealiseerde activiteiten
a	Aan de voorkant meer nadruk op preventie en vroegtijdig ingrijpen bij problemen, aan de achterkant meer aandacht voor uitstroom en nazorg	<ul style="list-style-type: none"> • Lijn 1 / 2 Preventie & vroegsignalering • Lijn 5 Ketenzorg 	<ul style="list-style-type: none"> • Een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) in alle gemeenten in Utrecht • Project nazorg
b	Een betere aansluiting van het onderwijs op de jeugdzorgketen	<ul style="list-style-type: none"> • Lijn 1 / 2 Preventie & vroegsignalering • Lijn 1 / 2 Preventie & vroegsignalering • Lijn 5 Ketenzorg • Lijn 6 Kwaliteit & zorgvernieuwing 	<ul style="list-style-type: none"> • Pilot Focus een zorg/onderwijs arrangement • Utrechtse school • Aansluiting CJG en ZAT
c	Een omslag in de hulpverlening naar het stimuleren en versterken van de eigen kracht van (het systeem van) het kind en zijn omgeving (empowerment)	<ul style="list-style-type: none"> • Dwars door verschillende programmalijnen 	<ul style="list-style-type: none"> • Wraparound care pilot Amersfoort en Utrecht • Onderzoek Hogeschool Utrecht Wraparound Care bij negen initiatieven in de provincie Utrecht
d	Het verbeteren van diversiteit in toegankelijkheid en bereik	<ul style="list-style-type: none"> • Lijn 3 Diversiteit 	<ul style="list-style-type: none"> • Training interculturele sensitiviteit • Diversiteitsaudit • Tussen In
e	Meer Hulp op tijd (geen lange doorlooptijden of wachtlijsten) en dichtbij (hulp naar het kind in plaats van andersom)	<ul style="list-style-type: none"> • Lijn 1 / 2 Preventie & vroegsignalering • Lijn 5 Ketenzorg • Lijn 4 Vraagsturing • Lijn 6 Kwaliteit & Zorgvernieuwing 	<ul style="list-style-type: none"> • Team Spoedeisende Zorg bij BJZ • Pilot Eén Gezin Eén Plan
f	Een omslag naar vraaggerichte zorg	<ul style="list-style-type: none"> • Lijn 4 Vraagsturing • Lijn 6 Kwaliteit & zorgvernieuwing 	<ul style="list-style-type: none"> • Vraag- aanbodanalyse • Cliëntprofielen
g	Meer kwaliteit en effectiviteit van zorg	<ul style="list-style-type: none"> • Lijn 6 Kwaliteit & zorgvernieuwing 	<ul style="list-style-type: none"> • Module beschrijving voor opname in de databank effectieve interventies • Pilots zorgvernieuwing (ombouw aanbod naar meer ambulante en invoering effectieve interventies)
h	Versterken van de samenwerking tussen partijen betrokken bij de zorg voor jeugd	<ul style="list-style-type: none"> • Dwars door alle programmalijnen heen • Lijn 7 Algemeen 	<ul style="list-style-type: none"> • Stuurgroep UJC • Overleg tussen gemeenten in de regio's

2.3. Audits

Er zijn twee audits uitgevoerd. Doel van de audits is kritisch naar de voortgang kijken en zo bij te dragen aan de kwaliteit van het programma. Hiertoe is aan het begin van UJC een auditcommissie ingesteld.

In 2009 is een eerste audit uitgevoerd. Op dat moment signaleert de commissie een traag verloop en weinig sturing op een systematische ontwikkeling op basis van gedeelte

uitgangspunten en gezamenlijkheid. De sturing en rollen van betrokkenen in het programma was niet helder, bijvoorbeeld de rol van de bestuurlijk trekkers per programmalijn. Overigens heeft men dit verloop tot dan toe als heel begrijpelijk gezien, gelet op de ambitieuze en complexe operatie. Binnen sommige programmalijnen zijn op dat moment al wel flinke stappen zichtbaar, o.a. de gemeentelijke samenwerking in het kader van de CJG-ontwikkeling. De auditcommissie heeft geadviseerd de door hen geformuleerde vraag: "Kan het stelsel een omslag maken van aanbodgericht naar vraaggericht?" als ijkpunt voor het vervolg te hanteren. De stuurgroep heeft vervolgens negen sleutelprojecten gedefinieerd, waarbij sprake is van raakvlakken met meerdere programmalijnen, om zo de samenhang beter vorm te geven.

Op basis van de nu voorliggende eindrapportage kan inmiddels de vraag van deze eerste auditcommissie positief beantwoord worden. De omslag naar vraaggericht werken is gerealiseerd en herkenbaar in bijvoorbeeld;

- de Jeugd & Opvoedhulp (J&O) wordt doelgroepgericht georganiseerd en uitgevoerd;
- de uitvoering van de hulpverlening vindt nu meer plaats in eigen omgeving (thuis, op school of in de buurt), in plaats van alleen in instellingen 'ver weg';
- er wordt onderzoek uitgevoerd naar de feitelijke hulpvragen in de provincie waar aanbieders van J&O hun aanbod op willen aanpassen.
- Hulpverleners zetten ouders en kind centraal bij het bepalen van hulpverleningsdoelen.

In 2010 is een tweede audit uitgevoerd. Verschillende commissieleden waren niet meer beschikbaar en de opdracht is bij een extern bureau (DSP groep) belegd. De audit heeft zich gericht op twee thema's:

- de mate van effectieve en efficiënte uitvoering van het programma.
- de mate waarin het programma aansluit bij de ontwikkelingen ten aanzien van de transitie.

Belangrijkste aanbevelingen zijn:

1. Het verbeteren van de monitoring van het programma;
2. Afbouwen van enkele projecten;
3. Focus op de thema's die goed aansluiten op de transitie.

Op basis van de aanbevelingen uit de audit is het uitvoeringsplan aangepast. Gebleken is dat veel van de activiteiten reeds voldoende aansloten op de transitie, een klein aantal is niet gestart of voortijdig stopgezet, conform de aanbevelingen.

Oorzaken voor de knelpunten in de monitoring waren volgens de audit de complexiteit van programmastructurering en de onduidelijke informatievoorziening ten aanzien van de doelrealisatie. Zeven verschillende programmalijnen met elk weer 4 tot 8 programmaonderdelen heeft geleid tot een complex geheel waarbij het moeilijk was het overzicht te houden en samenhang tussen de programmaonderdelen te bewaken. Bij de start zijn in aanvulling op de P&C cyclus van de provincie geen afspraken gemaakt over de wijze van voortgangsrapportage over doelstellingen en projecten, daardoor verschilt de informatievoorziening sterk. Ook dit werkt belemmerend voor het bewaren van overzicht over het programma en het bewaken van samenhang. De uitkomsten van de audit waren

beschikbaar in maart 2011, gezien het moment zo kort voor het einde is het verbeterpunt ten aanzien van de monitoring niet opgepakt.

2.4. Externe ontwikkelingen

Twee belangrijke externe ontwikkelingen hebben relatie met het UJC; het afsprakenkader en de transitie jeugdzorg.

De minister van Jeugd en Gezin en het IPO hebben op 11 november 2009 afspraken gemaakt over de aanpak van de financiering van de provinciale jeugdzorg in 2010 en 2011 (het 'Afsprakenkader'). Om de vraag naar jeugdzorg zonder kostenstijging te realiseren is in het 'Afsprakenkader' gesteld dat provincie en gemeenten afspraken maken over het terugdringen van de vraag naar geïndiceerde jeugdzorg. Het Rijk heeft de invulling hiervan aan de provincies overgelaten, met als doel dat de provincies de uitvoering oppakken met betrokken gemeenten, zorgaanbieders en eventueel andere partijen. In de provincie Utrecht was het mogelijk om met het 'Afsprakenkader' aan te sluiten bij ontwikkelingen die al bij het UJC waren ingezet.

De uitvoering van het afsprakenkader behoorde niet tot de opdracht van UJC, maar UJC heeft wel bijgedragen aan het realiseren van onderdelen van het 'Afsprakenkader'. Het richtte zich op resultaatgerichte afspraken tussen Provincie en gemeenten, op basis van een opdracht van het Rijk/IPO aan de provincies. Het UJC gaat uit van een meer intentionele agenda. Soms stonden UJC en uitvoering van het afsprakenkader daardoor op gespannen voet met elkaar, en bleef besluitvorming liggen. Daarnaast bleven randvoorwaarden vanuit het rijk, o.a. wijziging van wetgeving, achterwege waardoor er vertraging optrad in de uitvoering van het afsprakenkader. Ontwikkelingen en besluitvorming binnen het UJC hingen hiermee samen en liepen tevens vertraging op.

Gedurende het programma is duidelijk geworden dat landelijke ontwikkelingen binnen het beleidsterrein Jeugdzorg leiden naar een stelselwijziging. In een transitietraject worden de taken van provincie, rijk en zorgverzekeraar/zorgkantoor naar de gemeente overgedragen. Gemeenten worden verantwoordelijk voor de financiering en realisatie van de jeugdzorg.

Het uitblijven van duidelijkheid over het beleidsvoornemen over de transitie vanuit het Rijk heeft invloed gehad op het verloop van het programma UJC. Voorgenomen activiteiten binnen UJC liepen vertraging op omdat niet duidelijk was of en hoe deze activiteiten in de transitie zouden passen. Pas in september 2011 was er voldoende informatie vanuit het Rijk beschikbaar om een Provinciale Contourennota Transitie op stellen. Eerder al, april 2011, werd in het huidige coalitieakkoord geanticipeerd op de aanstaande transitie. Gezien de ontwikkelingen was van belang te bepalen welke activiteiten binnen UJC ten dienste stonden aan de transitie en in hoeverre het mogelijk was middelen vrij te spelen voor de noodzakelijke focus op de transitie. Gebleken is dat de inhoud van het UJC vrijwel naadloos aansluit bij het gedachtegoed van de transitie. Op basis van de audit lag er een advies om enkele projecten te stoppen of niet te starten. Het uitvoeringsplan UJC is hierop herijkt en aangepast. Vrijgespeelde middelen zijn gereserveerd voor de transitie. Dit proces is in mei

2011 afgerond waarna uitvoering van het herijkte programma met vertraging hervat kon worden.

2.5. Programmaresultaten – de opbrengsten per doelstelling

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de mate van doelrealisatie van het programma UJC. In hoofdstuk 2.2. *De werkwijze* is al ingegaan op de het gebrek aan meetbare doelstellingen. Aan het begin van UJC zijn algemene doelstellingen op programmaniveau opgesteld. Deze doelen zijn niet SMART geformuleerd. Alle activiteiten uitgevoerd binnen het programma hebben bijgedragen aan het realiseren van de doelen.

Leeswijzer voor de tabellen

In elke tabel worden de opbrengsten per doelstelling beschreven.

Bovenaan staat de doelstelling, daaronder zijn de programmalijnen genoemd die bijgedragen hebben aan de realisatie van deze doelstelling. Dan zijn enkele voorbeelden van gerealiseerde activiteiten binnen de programmalijnen opgenomen, gevolgd door een kolom met de opbrengsten per doelstelling. Tot slot een kolom met een korte conclusie.

Doelstelling a)	Aan de voorkant meer nadruk op preventie en vroegtijdig ingrijpen bij problemen, aan de achterkant meer aandacht voor uitstroom en nazorg.
Bijdrage uit de programmalijnen	<ul style="list-style-type: none"> • Programmalijn 1 / 2 Preventie & vroegsignalering • Programmalijn 5 Ketenzorg
Voorbeelden van gerealiseerde activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Een CJG in alle gemeenten in Utrecht • Project nazorg – gezamenlijke visieontwikkeling
<p>Opbrengsten</p> <p>Gemeenten zijn binnen regio's gaan samenwerken om zo een gezamenlijk ontwikkeld Utrechts basismodel voor het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) in te voeren. Kind en ouders kunnen in de gehele provincie in de eigen omgeving terecht met kleine en grote opgroei- en opvoedvragen. Door de intensieve samenwerking is het CJG naar een hoger plan getild, zijn kosten bespaard, hebben gemeenten elkaars kennis en ervaringen gebruikt, zijn werkprocessen op elkaar afgestemd (met name richting de regionale instellingen voor jeugdgezondheidszorg en maatschappelijk werk) en is provincie breed een herkenbaar concept CJG neergezet. In Utrecht zijn partijen daardoor in staat geweest vooral gezamenlijk en integraal een uniform Elektronisch Kind Dossier en Verwijsindex in te voeren en zo bij te dragen aan de organisatie van preventie.</p> <p>Het project nazorg heeft de brede jeugdketen geconfronteerd met wat nog ontbreekt in de trajecten van ondersteuning, hulp en behandeling. Door de pilots nazorg werd duidelijk dat het versnipperd en aanbod gericht aanbieden van nazorg niet werkt. Met elkaar is vastgesteld dat alleen geïntegreerde trajecten met diverse schakel- en overdracht momenten, waarin vanaf het begin op de leefgebieden (wonen, zorg, onderwijs, vrije tijd, werk en inkomen en sociaal netwerk) ingezet wordt, terugval in zorg voorkomt. Zo'n nazorgtraject is altijd gericht op zelfstandige maatschappelijke participatie van kind en gezin. Met als uitgangspunt dat kind en gezin hier zelf met behulp van het eigen netwerk in voorzien. Soms hebben ze daarbij ondersteuning nodig van een professional, die zich richt op alle leefgebieden. Deze regelt adequate hulp en zorg wanneer nodig. Hierbij is de vraag van kind en gezin leidend.</p> <p>Spil in dit geheel is het CJG. In gezamenlijkheid optrekken is essentieel in het nazorgtraject. Wordt er ondersteuning en eventueel hulp en zorg geboden? Dan is het CJG altijd op de hoogte. Zijn er instellingen uit de specialistische jeugdzorg bij betrokken? Dan sluiten die aan bij het lokale veld.</p> <p>De samenwerkingsmethodiek Eén Gezin Eén Plan is geïntroduceerd bij de CJG's. Vanuit de pilot is de werkwijze voor het tijdig betrekken van de gespecialiseerde jeugdzorg (LVG, GGZ en Jeugd & Opvoedhulp) door de CJG's ontwikkeld. Hierdoor kan snel hulp ingezet worden. Ook kan inzet van onnodige hulp worden voorkomen. Bij het inzetten van hulp kan direct bepaald worden of en zo ja: wanneer nazorg in beeld komt.</p>	
<p>Conclusie</p> <p>Het belang van preventie, tijdige uitstroom en nazorg wordt inmiddels breed onderkend en door alle betrokken opgepakt. Belangrijke randvoorwaarden om hier verbetering in aan te brengen zijn gestart, bijvoorbeeld door de training Eén Gezin Eén Plan aan alle instellingen van de CJG's én gespecialiseerde jeugdzorg, maar ook doordat de provincie uitstroomfinanciering bij de aanbieders J&O heeft ingevoerd. De centrale rol van het CJG in preventie maar ook nazorg wordt als onderdeel van de transitie verder opgepakt. Van belang hierbij is het besef dat de verschillende CJG's op verschillende momenten gestart zijn en dus verschillen in hun ontwikkelingsproces. In de regionale overleggen en samenwerkingsafspraken tussen provincie en gemeenten is dit opgenomen.</p>	

Doelstelling b)	Een betere aansluiting van het onderwijs op de jeugdzorgketen.
Bijdrage uit de programmalijnen	<ul style="list-style-type: none"> • Programmaliijn 1 / 2 Preventie & vroegsignalering • Programmaliijn 5 Ketenzorg • Programmaliijn 6 Kwaliteit & zorgvernieuwing
Voorbeelden van gerealiseerde activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Pilot Focus een zorg/onderwijs arrangement • Utrechtse school • Aansluiting CJG en ZAT
<p>Opbrengsten</p> <p>Binnen UJC is de website www.indiceerwijzer.nl met bijbehorend telefoonnummer voor complexe indicatievragen voor speciaal onderwijs en (jeugd)zorg opgestart. Hiermee is een loket gecreëerd voor alle kinderen die naast speciaal onderwijs ook zorg nodig hadden. Afspraken tussen Bureau Jeugdzorg (BJZ), Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) en de Regionale Expertise Centra (REC's) voor alle soorten speciaal onderwijs garandeerden een cliëntvriendelijke en snelle werkwijze voor de uitvoering van de integrale indicatiestelling. Andere ontwikkelingen binnen UJC zorgde voor een integrale aanpak en integrale indicatiestelling in een veel eerder stadium. Verschillende partijen kunnen elkaar steeds beter weten te vinden. Ontwikkelingen in UJC die daaraan hebben bijgedragen zijn bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de provincie brede invoering van het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) • de samenwerking met en binnen de Zorg Advies Teams (ZAT) met deze CJG's • de pilot 'Eén gezin één plan' waarin het werken met één plan voor het gezin vanuit de visie van het wraparound care model is ontwikkeld • de verbetering van de indicatiestelling bij Bureau Jeugdzorg <p>In een tweetal pilots zorgvernieuwing is gewerkt aan de aansluiting tussen zorg en onderwijs, door methoden op elkaar af te stemmen en een gezamenlijk aanbod te ontwikkelen. Een ander voorbeeld van een gezamenlijk aanbod is de Utrechtse School waarin ook de verlengde schooldag is opgenomen.</p> <p>In het project CJG is ingezet op afstemming van allerlei casusoverleggen binnen de gemeenten waar scholen mee te maken hebben. Overlegvormen zijn herijkt, ook met de komst van de regionale verwijsindex. Er is aansluiting gezocht bij partijen die nog onvoldoende in beeld waren, zoals het veiligheidshuis en Bureau Jeugdzorg. Er is nu in het hele werkveld een convenant met samenwerkingsafspraken die de basis biedt voor het gebruik maken van elkaars expertise en hulp.</p> <p>Vanuit de casusbesprekingen in het doorbraakteam, gestart naar aanleiding van de motie Dibi/Hamer, werd duidelijk dat wet- en regelgeving voor initiatieven die onderwijs en jeugdzorg combineren regelmatig knelpunten oplevert. Bijvoorbeeld, het weer toeleiden naar onderwijs van jongeren, vraagt soms een start met meer zorg dan onderwijs dan de onderwijsinspectie acceptabel vindt. Goede afstemming tussen financiers, aanbieders en de onderwijsinspectie is noodzakelijk en de ervaring is dat er dan ook oplossingen zijn.</p> <p>Conclusie</p> <p>Onderwijs en jeugdzorg vinden elkaar steeds beter en zoeken elkaar op om samen te werken. Wet- en regelgeving maken deze samenwerking niet gemakkelijk, maar zeker niet onmogelijk. De ontschotting in financiering die met de transitie jeugdzorg gerealiseerd wordt, geldt niet voor de verschillende financiering en wetgeving tussen jeugdzorg en onderwijs. Binnen de transitie, maar zeker ook bij de invoering van Passend Onderwijs wordt dit aandachtspunt door gemeenten meegenomen.</p>	

Doelstelling c)	Een omslag in de hulpverlening naar het stimuleren en versterken van de eigen kracht van (het systeem van) het kind en zijn omgeving (empowerment)
Bijdrage uit de programmalijnen	<ul style="list-style-type: none"> • Dwars door de verschillende programmalijnen
Voorbeelden van gerealiseerde activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Wraparound care pilot Amersfoort en Utrecht • Onderzoek Hogeschool Utrecht Wraparound Care bij negen initiatieven in de provincie Utrecht.
<p>Opbrengsten</p> <p>Centraal in Wrap Around Care staat het ondersteunen van de doelgroep in het empowermentproces. De methode van Wrap Around Care is in het buitenland succesvol ingezet. Uit de twee UJC-pilots in Amersfoort en Utrecht blijkt dat deze methode ook zeer bruikbaar is voor de jeugdhulpverlening in Nederland. Hogeschool Utrecht heeft de pilots met actieonderzoek gesteund. Daarnaast zijn zeven andere initiatieven onderzocht. Dit onderzoek heeft geleid tot aanscherping van het Wrap Around Care model en aanpassing aan de Nederlandse context. De visie achter het model is verhelderd en de toegevoegde waarde geconcretiseerd. Het Wrap Around Care model moet worden opgevat als metamethodiek: een paraplu waaronder verschillende methodieken en interventies kunnen vallen. De doelgroep voor Wrap Around Care zijn gezinnen met een opeenstapeling van problemen; doel is dat deze gezinnen weer greep krijgen op hun leven.</p> <p>In Amersfoort en Utrecht zijn de twee pilots Wrap Around Care opgenomen in het reguliere zorgaanbod aan Multi Problem gezinnen.</p> <p>Binnen UJC is, naast de twee pilots in Utrecht en Amersfoort, ook door de pilot Eén Kind Eén Plan volgens de uitgangspunten van Wrap Around Care gewerkt aan empowerment van kind en gezin. De pilot is opgenomen in het onderzoek door de Hogeschool Utrecht (HU) in het kader van Wrap Around Care model. In hoeverre het past binnen het model zal begin 2012 blijken wanneer het eindrapport van de HU wordt opgeleverd. Binnen de pilot is duidelijk geworden dat hulpverleners achter de uitgangspunten (eigen kracht en empowerment) staan, maar tegelijkertijd bij zichzelf signaleren dat zij nog vaak “vis geven aan de cliënt” in plaats van “de cliënt leren vissen”.</p> <p>Een ander voorbeeld van werken aan empowerment is Signs of Safety. Hier blijkt hoezeer het werken vanuit empowerment, als het systematisch en consequent wordt doorgevoerd, ingrijpende gevolgen heeft voor hulpverlening. Zowel op het niveau van de attitude en het gedrag van individuele (gezins)werkers als op het gebied van de organisatie van zorg vraagt het een andere benadering dan hulpverleners gewend waren. Door bij onveiligheid niet direct uit huis te plaatsen maar met kind, gezin en sociaal netwerk een sluitend veiligheidsplan te maken en uit te voeren krijgt het gezin de kans de eigen verantwoordelijkheid en regie over het leven in brede te zin te behouden en te versterken.</p>	
<p>Conclusie</p> <p>Enthousiaste reacties van cliënten en hulpverleners geven aan dat deze manier van werken werkt. Het stimuleren en versterken van eigen kracht / empowerment door de hulpverlening en de hulpverlener wordt door alle betrokkenen ondersteund en ook steeds meer toegepast. De hulpverlening beseft dat het daadwerkelijk toepassen een heel andere benadering vraagt dan voorheen en dat hierop met training en intervisie aandacht voor moet zijn. Door trainingen in het kader van Een Gezin Een Plan (studiecentrum BJZ) en Wraparound care Model (Hogeschool Utrecht) wordt hierin voorzien.</p>	

Doelstelling d)	Het verbeteren van diversiteit in toegankelijkheid en bereik.
Bijdrage uit de programmalijnen	<ul style="list-style-type: none"> • Programmalijn 3 diversiteit
Voorbeelden van gerealiseerde activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Training interculturele sensitiviteit • Diversiteitsaudit • Tussen In (Al Amal, Trajectum, Zandbergen)
<p>Opbrengsten</p> <p>Het lokale jeugdbeleid en de provinciale jeugdzorg zijn er voor álle bevolkingsgroepen van de provincie Utrecht. Daarom is het zeer belangrijk dat jeugdzorg ook gericht is op en toegankelijk is voor kinderen van ouders van buitenlandse afkomst. Bereikt is dat er in de hulpverlening meer oog is voor de individueel verschillende behoeften van cliënten van buitenlandse afkomst. Door de nulmeting bij de start en tweede meting aan het einde van de looptijd van UJC zien we voortgang op de volgende thema's: registratie, toegankelijkheid, hulpverlening, personeel, organisatieontwikkeling en cliënten beleid. Zo wordt nu de afkomst van cliënten geregistreerd om zo een beter zicht te hebben of ook de groepen van buitenlandse afkomst worden bereikt. De hulpverlening is aangepast, waardoor voortijdige uitstroom van doelgroepen voorkomen wordt. Daarnaast is er personeelsbeleid ontwikkeld waarbij personeelsleden van buitenlandse afkomst in de organisatie blijven werken.</p> <p>De training beschermjassen, gericht op interculturele sensitiviteit van hulpverleners, is bij de aanbieders van Jeugd & Opvoedhulp uitgevoerd en heeft veel impact gehad. Er is meer oog voor de verschillen en wat er gedaan kan worden om met de hulpverlening ook de doelgroepen van kinderen met ouders van buitenlandse afkomst te bereiken.</p> <p>Borging van de verbeteringen in het diversiteitsbeleid is gerealiseerd door het in stand houden van de kwaliteitskring diversiteit.</p> <p>In een drietal pilots is gewerkt aan de ontwikkeling van zorgaanbod dat cliënten van buitenlandse afkomst bereikt. Het is duidelijk dat het lokale veld van groot belang is. Daar vinden we partijen, bijvoorbeeld Al Amal, die al in contact staan met de doelgroepen en bereid zijn samen te werken met bijvoorbeeld de reguliere instellingen voor Jeugd & Opvoedhulp.</p>	
<p>Conclusie</p> <p>De diversiteit is breed aan de orde geweest en heeft er voor gezorgd dat meer cliënten van buitenlandse afkomst worden bereikt en de weg naar de hulpverlening kunnen vinden. De rol van initiatieven in het lokale veld is van groot belang gebleken. De hulpverlening is beter ingericht, bijvoorbeeld met vertrouwens personen (uit het lokale veld) die aanwezig zijn bij het hulpverleningsgesprek, waardoor uitval is verminderd. Door het in stand houden van het platform diversiteit is voorzien in borging van de aandacht voor het aspect diversiteit in de toekomst en bijvoorbeeld binnen de transitie.</p>	

Doelstelling e)	Meer hulp op tijd (geen lange doorlooptijden of wachtlijsten) en dichtbij (hulp naar het kind in plaats van andersom).
Bijdrage uit de programmalijnen	<ul style="list-style-type: none"> • Programmalijn 1 / 2 Preventie & vroegsignalering • Programmalijn 5 Ketenzorg • Programmalijn 4 Vraagsturing • Programmalijn 6 Kwaliteit & Zorgvernieuwing
Voorbeelden van gerealiseerde activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Team Spoedeisende Zorg bij BJZ • Pilot Eén Gezin Eén Plan
<p>Opbrengsten</p> <p>Een heel specifieke vraag om hulp is die op het moment van crisis en juist daar ontstonden vaak wachtlijsten. Binnen UJC is door BJZ een Team Spoed Eisende Zorg ingericht. Een medewerker uit dit team is direct aanspreekpunt voor kinderen en hun ouders, en kan bovendien doortastend optreden bij crisis waarbij sprake is van een onveilige situatie voor het kind. Daarnaast is een inhoudelijke aanpak, Signs of Safety, gefaseerd ingevoerd bij BJZ en zorgaanbieders waardoor uithuisplaatsing minder nodig is.</p> <p>De wachttijd bij de toegang tot de jeugdzorg is verbeterd door de aanpak van de werkprocessen binnen Bureau Jeugdzorg. Daarnaast zijn de werkprocessen van het BJZ en de Raad voor de Kinderbescherming beter op elkaar aangesloten. Hierdoor is de wachttijd verkort voor ouders en kind en hoeven zij niet telkens opnieuw dezelfde informatie te geven.</p> <p>Door het zorgaanbod bij de zorgaanbieders ingrijpend te verbeteren is hulp naar het kind gebracht. Er zijn negentien pilots zorgvernieuwing uitgevoerd. De zorgaanbieders in de provincie Utrecht hebben in de pilots werkende weg hun aanbod aangepast, onderzoek gedaan en ervaring opgedaan in effectiever werken. Samen met de andere activiteiten binnen het thema kwaliteit en zorgvernieuwing is daardoor een kanteling gerealiseerd in het aanbod aan provinciale jeugdzorg. Hierdoor zien we dat meer kinderen thuis of dichterbij huis geholpen worden.</p> <p>De aanbieders van Jeugd & Opvoedhulp richten zich steeds meer op het trajectmatig inrichten van hulpverlening. De gesignaleerde aandachtspunten, zoals deze bijvoorbeeld in de adviesnota nazorg "Beginnen aan het eind" en het onderzoek crisishulpverlening, ten aanzien van uit- en doorstroom worden opgepakt en de ontwikkeling naar verbetering is ingezet. Onder meer de online-jeugdzorgmonitor, het instrument wat vanaf 2012 door zorgaanbieders, provincie en gemeenten gebruikt wordt voor de informatie voorziening over de jeugdzorg, wordt hiervoor gebruikt en doorontwikkeld.</p> <p>In de provincie Utrecht wordt de handreiking Coördinatie van zorg herschreven op basis van de ervaringen uit de pilot Eén Gezin Eén Plan. In een rondetafelgesprek in de eigen omgeving van het gezin wordt één van de professionals die al betrokken is bij de hulpverlening, door het gezin gevraagd hen te ondersteunen bij de eigen regie op de coördinatie van zorg. De hulp start in de eigen omgeving en wanneer nodig wordt specialistische hulp toegevoegd, de basis blijft het gezin in de eigen omgeving.</p>	
<p>Conclusie</p> <p>Hulp is vaker thuis of op school georganiseerd en uitgevoerd, het CJG vormt hierin een belangrijke schakel, maar ook de zorgaanbieders voorzien nu in meer ambulante zorg. Doorlooptijden zijn verkort, maar nog te vaak moet er nog gewacht worden voor een vervolg in het hulpverleningstraject. Dit laatste punt is opgenomen in het Uitvoeringsplan Jeugdzorg 2012 en een plan van aanpak voor verdere verbetering is gereed.</p>	

Doelstelling f)	Een omslag naar vraaggerichte zorg.
Bijdrage uit de programmalijnen	<ul style="list-style-type: none"> • Programmalijn 4 Vraagsturing • Programmalijn 6 Kwaliteit & zorgvernieuwing
Voorbeelden van gerealiseerde activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Vraag- aanbod analyse • Onderzoek Cliëntprofielen
<p>Opbrengsten</p> <p>In de provincie Utrecht is een gezamenlijk informatiesysteem gerealiseerd waarin gegevens van alle acht zorgaanbieders verwerkt worden en dat input geeft aan sturings- en beleidsinformatie. Door de jaarlijkse vraag- aanbodanalyse, op basis van het gezamenlijke informatiesysteem, wordt steeds meer inzicht geboden in de knelpunten binnen het stelsel waardoor gerichte oplossingsrichtingen ontwikkeld worden. Zoekrichting voor oplossingen is niet langer meer op gevoel aanpassen van het aanbod met veel risico op overlap, maar op basis van de vraag en onderlinge afstemming daarover aanpassen van het zorgaanbod. Het gezamenlijke informatiesysteem wordt continu verder doorontwikkeld waarbij deze aansluit op de transitie. Het informatiesysteem ontwikkelt zich naar een de online-jeugdzorgmonitor die begin 2012 ook door gemeenten te raadplegen is en gedurende 2012 in overleg met gemeenten wordt aangepast aan de gemeentelijke situatie.</p> <p>Een grootschalig onderzoek is gestart om voldoende uniform en systematisch zicht te verkrijgen op de werkelijke vraag in de provincie Utrecht. Dit zicht ontbrak tot nu toe, doordat er nog teveel aanbod gericht werd gewerkt en geregistreerd. Het onderzoek voorziet in het verder doorvoeren van het vraaggericht en dus doelgroepgericht werken. Er komt zicht op de instroom in de brede (intersectorale) jeugdzorg door het vaststellen van profielen van de meest voorkomende doelgroepen (aard en ernst van de problemen in combinatie met de zorgbehoefte). BJZ, zorgaanbieders van intersectorale jeugdzorg en gemeenten zijn vanaf het begin betrokken bij dit onderzoek zodat borging en realiseren van vervolgstappen is voorzien. Vanaf medio 2012 zal het formuleren van beleid en de inkoop van jeugdzorg gebaseerd zijn op de werkelijke, feitelijke situatie.</p> <p>De uitgevoerde pilots zorgvernieuwing en de pilots op basis van de uitgangspunten Wrap Around Care hebben zich nadrukkelijk gericht op de vraag van kind en gezin. Er is meer gericht op kind-en-gezinssysteem gewerkt, kind en gezin zijn nadrukkelijker betrokken bij het formuleren van doelen en aanpak. Effectief werken betekent doelgroepgericht werken en dus een scherp beeld hebben van de vraag van de doelgroep om daar het juiste hulpaanbod op te doen. De pilots Wrap Around Care dagen juist weer uit om, gericht op de vraag van het gezin, ook dat te bieden wat niet direct in het hulpaanbod aanwezig is maar wel noodzakelijk is. In deze pilots is gebleken dat het mogelijk is, om los van gewoonten en regelgeving, daar toch in te voorzien.</p>	
<p>Conclusie</p> <p>De omslag naar meer vraaggerichte zorg is gerealiseerd. De ingezette beweging is op allerlei aspecten van de jeugdzorg zichtbaar, inclusief de eerste stappen van de gemeenten in het kader van de voorbereidingen naar de transitie. De uitdaging voor gemeenten ligt in het blijven vasthouden van deze richting.</p>	

Doelstelling g)	Meer kwaliteit en effectiviteit van zorg
Bijdrage uit de programmalijnen	<ul style="list-style-type: none"> • Programmalijn 6 Kwaliteit & zorgvernieuwing
Voorbeelden van gerealiseerde activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Module beschrijving voor opname in de databank effectieve interventies. • Pilots zorgvernieuwing (ombouw aanbod naar meer ambulante en invoering effectieve interventies)
<p>Opbrengsten</p> <p>De omslag in denken, van ‘aanbodgericht’ naar ‘doelgroepgericht’, bij de aanbieders van Jeugd & Opvoedhulp is gerealiseerd. Wetenschappelijk onderzoek wijst op de noodzaak van ‘doelgroepgericht’. Zorg is veel effectiever als je van tevoren definieert welke aanpak je kiest voor welke doelgroepen en wat de werkzame elementen zijn van deze aanpak. Het ‘met de beste bedoelingen’ bieden van ambulante of (semi)residentiële zorg aan ongedifferentieerde doelgroepen – zoals veel gebeurde - draagt niet bij aan betere en snellere zorg. Alle aanbieders Jeugd & Opvoedhulp hebben hun modules doelgroep specifiek beschreven en onderbouwd. In pilots is zorggedragen voor onderzoek naar en de invoering van effectieve interventies binnen hun instellingen.</p> <p>De activiteiten gericht op deze doelstelling hebben geleid tot veel dynamiek in het krachtenveld en samenspel tussen zorgaanbieders. Doordat zorgaanbieders hun aanbod doelgroep specifiek zijn gaan beschrijven, zijn zij genooddaakt ‘kleur’ te bekennen ten opzichte van elkaar. Wie bedient welke doelgroep? Waar is sprake van overlap in het aanbod? Voor welke cliënten is nog geen adequaat aanbod beschikbaar en moet nieuw aanbod worden ontwikkeld? Inmiddels zijn de uitkomsten van deze discussie herkenbaar in aanpassingen in de inrichting van het aanbod en is er afstemming tussen aanbieders van J&O.</p> <p>Kwaliteit wordt door de professional geleverd. Onderzoek toont aan dat een belangrijk deel van de effectiviteit van zorgaanbod bereikt wordt door de relatie hulpverlener en cliënt. Een goed toegeruste professional is dus van belang. Hiertoe zijn diverse trainingen op verschillende thema’s dwars door alle programmalijnen gerealiseerd. Daarnaast zijn er kennisateliers georganiseerd waarin kennis en ervaring overgedragen is aan de professionals in het veld.</p>	
<p>Conclusie</p> <p>Het werken aan effectiviteit van de zorg is niet meer weg te denken in de jeugdzorg in de provincie Utrecht. Er is een onomkeerbaar traject ingezet waardoor, naast de effectmeting voor de individuele cliënt, bij de ingevoerde methodieken met regelmaat het effect op methodiekniveau gemeten wordt en methodieken en aanpak voortdurend verbeterd worden. De kwaliteit van de zorg is hierdoor blijvend sterk verhoogd.</p>	

Doelstelling h)	Versterken van de samenwerking tussen partijen betrokken bij de zorg voor jeugd.
Bijdrage uit de programmalijnen	<ul style="list-style-type: none"> • Dwars door alle programmalijnen heen • Programmalijn 7 - Algemeen
Voorbeelden van gerealiseerde activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Stuurgroep UJC • Overleg tussen gemeenten in de regio's
<p>Opbrengsten</p> <p>Door UJC zijn overheden en instellingen met elkaar gaan samenwerken. Zij hebben elkaar leren kennen en weten elkaar blijvend te vinden, zowel op bestuurlijk niveau als op het niveau van de professionals. Instellingen hebben elkaar binnen en buiten de eigen sector opgezocht en zijn de verbinding aangegaan om zo nog betere zorg voor kind en gezin te bieden.</p> <p>Vanuit de stuurgroep UJC is de overlegstructuur voor het transitieproces aan de orde geweest en zijn voor het inrichten hiervan de eerste stappen genomen.</p> <p>Het regionale overleg tussen gemeenten wordt voortgezet en vormt een basis voor vervolgstappen voor verdere samenwerking binnen de regio's en met de jeugdhulpverlening.</p> <p>Twee platforms die zijn gestart tijdens het UJC, blijven bestaan. Het betreft het Platform effectieve jeugdzorg Provincie Utrecht en de kwaliteitskring Diversiteit. Beide zijn gremia waarin direct betrokkenen uit de instellingen elkaar op de betreffende thema's weten te vinden en met elkaar zoeken naar ontwikkeling en blijvende verbetering.</p>	
<p>Conclusie</p> <p>het UJC heeft duidelijk gemaakt dat samenwerking noodzakelijk is maar, in een complex terrein als de jeugdzorg met veel betrokken partijen niet eenvoudig is. De nu gerealiseerde samenwerking in de platforms en regionale overleggen heeft stevige grond gevonden en wordt vervolgd om zo in de transitie de belangrijke aspecten van effectiviteit, diversiteit en regionale samenwerking te borgen. De stuurgroep UJC heeft de eerste aanzet gegeven voor de overlegstructuur in het kader van de transitie, het eerste overleg heeft eind 2011 plaatsgevonden.</p>	

3. Financiële verantwoording

Het Programma Utrechtse Jeugd Centraal is in 2008 gestart met een totaal budget van € 20.476.000.

Dit budget is grotendeels voortgekomen uit het Coalitieakkoord 2007-2011 (€ 18,5 mln), aangevuld met vrijgemaakte budgetten uit de structurele begroting van programma 9, Jeugd, onderwijs, zorg (€ 1,976 mln).

In 2010 is tot een bezuiniging besloten van € 1,05 mln. Vervolgens is het programma in het voorjaar van 2011 herijkt, vooral met het oog op de transitie van de jeugdzorg naar de gemeenten. Van het resterende budget van het programma is € 5,04 mln vrijgespeeld om in de komende jaren de voorbereiding op de transitie te kunnen faciliteren en om de wachtlijst bestrijding voort te zetten. Hieruit volgt dat het definitieve budget € 14.386.000 bedraagt.

De realisatie komt naar verwachting € 104.000 lager uit, op een totaal van € 14.282.000.

De verdeling over de programmalijnen is als volgt:

Totaaloverzicht financiën UJC			
Programmalijn	Begroting oorspr.	Begroting definitief	Realisatie
1en2 preventie en onderwijs	5.011.000	4.034.000	4.033.000
3 diversiteit	1.650.000	1.233.000	1.227.000
4 vraagsturing	2.940.000	2.583.000	2.557.000
5 ketenzorg	1.195.000	809.000	848.000
6 kwaliteit	7.400.000	3.396.000	3.268.000
7 algemeen	2.280.000	2.331.000	2.349.000
Totaal UJC	20.476.000	14.386.000	14.282.000
aframing budget		6.090.000	
restant budget			104.000
Totaal	20.476.000	20.476.000	14.386.000

Het programma wordt financieel en administratief pas in de loop van 2013 geheel afgesloten, nadat alle subsidies zijn verantwoord en vastgesteld. Naar verwachting zal het financieel resultaat niet veel afwijken van de opgenomen prognose.

Bijlagen

Bijlage 1 - De resultaten per programmalijn

In de bijlage wordt ingegaan op de voorgenomen en uitgevoerde activiteiten per programmalijn. Via zeven programmalijnen is het complexe programma gestructureerd. Alle activiteiten dragen bij aan de doelstellingen op programma niveau.

Het UJC is een omvangrijk programma waarin veel activiteiten zijn uitgevoerd. Om daar inzicht in te geven is gewerkt met tabellen met korte beschrijvingen. De inhoudelijke toelichting en bijbehorende rapporten, adviesnota's en uitkomsten van onderzoeken zijn op de website www.ujc.nl opgenomen en blijven daar beschikbaar. Een samenvatting hiervan is opgenomen in de publicatie "UJC en SA in vogelvlucht", uitgedeeld tijdens de bestuurdersbijeenkomst op 22 december 2011 en opgenomen als bijlage 2 bij deze eindrapportage.

De structuur van het UJC in programmalijnen

Het programma UJC is gestructureerd in een zevental programmalijnen. De zeven programmalijnen hebben elk een bestuurlijk trekker en een ambtelijk coördinator die gezamenlijk de uitvoering op zich hebben genomen. Programmalijn algemeen is door de programmamanager opgepakt. In tabel 3 zijn de programmalijnen genoemd met de daarbij horende toelichting en de daaraan verbonden bestuurlijk trekkers. Er zijn diverse wisselingen geweest, in de tabel is de situatie aan het eind van 2011 opgenomen.

nr	Programmalijn	Toelichting programmalijn	Bestuurlijk trekker
1 / 2	Preventie & vroegsignalering	De kwaliteit van de jeugdzorg staat of valt met het tijdig signaleren van problemen. Centra voor Jeugd en Gezin (CJG's), de Verwijsindex Risicjongeren, het Elektronisch Kind Dossier en projecten ter voorkoming van kindermishandeling spelen hierbij een cruciale rol. Zorg in het onderwijs en de zorg in de gemeenten moeten hand in hand gaan. Kinderen en jongeren krijgen dan direct de hulp die ze nodig hebben. Juist op school zijn er immers leerkrachten en andere betrokkenen die soms al vrij snel doorhebben dat er iets met een kind aan de hand is.	Rinda den Besten (gemeente Utrecht) Nicole Teeuwen (gemeente Houten) Menno Tigelaar (gemeente Amersfoort) Loes Ypma (gemeente Woerden) Jan Burger (gemeente Wijk bij Duurstede) Riemer Poortstra (regionaal netwerk passend onderwijs)
3	Diversiteit	Het lokale jeugdbeleid en de provinciale jeugdzorg zijn er voor alle bevolkingsgroepen van de provincie Utrecht. Daarom is het zeer belangrijk dat jeugdzorg ook gericht is op en toegankelijk is voor kinderen van ouders van buitenlandse afkomst.	Fawzia Nasrullah (Trajectum)
4	Vraagsturing	De gevraagde hulp dient optimaal aan te sluiten bij de wens van het kind en de opvoeders, in plaats van het aanbod in de jeugdzorg.	Jan Dirk Sprokkereef (BJZ Utrecht)
5	Ketenzorg	Meer samenhang door verbetering van kwaliteit, grotere slagvaardigheid en integraal afgestemde zorg. Daardoor mag geen kind meer tussen wal en schip vallen.	Joost Smit/Hans Attema (Altrecht)
6	Kwaliteit & zorgvernieuwing	Hoe krijgt een kind zo snel mogelijk de hulp die aansluit bij zijn specifieke behoefte? Welke interventies zijn bewezen effectief?	Ans van de Maat (De Rading)
7	Algemeen	In de programmalijn Algemeen zijn de activiteiten opgenomen, gericht op de bemensing van het programma, de communicatie, de audits en de overlegstructuur. Het samenwerken wordt hier geoperationaliseerd.	Programmamanager UJC

Overzicht van het soort activiteiten

In tabel 4 wordt een overzicht gegeven van het soort activiteiten dat per programmaliijn is uitgevoerd. Hierbij is lijn 0 meegenomen als algemene lijn waar de meer overstijgende activiteiten in zijn opgenomen. Lijn 1 en 2 zijn, als gevolg van besluit daarover in 2010, samengevoegd. De tabel geeft een eerste beeld en overzicht van het soort en aantal activiteiten wat in UJC is uitgevoerd.

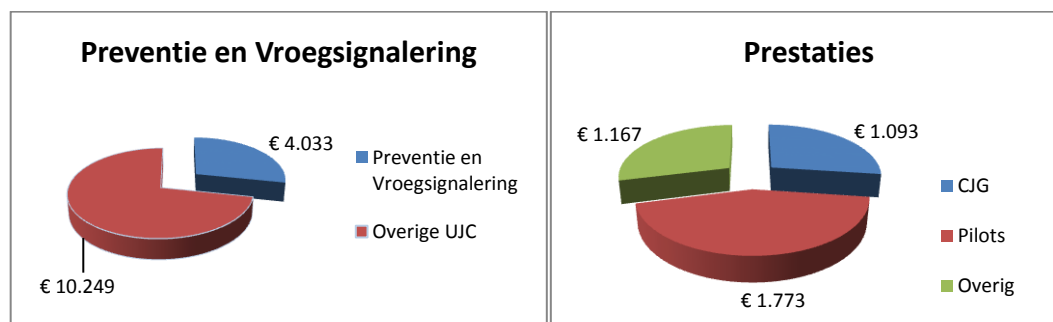
Tabel 4						
	Lijn 1 / 2 Preventie & vroegsign alering	Lijn 3 Diversiteit	Lijn 4 Vraag sturing	Lijn 5 Keten zorg	Lijn 6 Kwaliteit & Zorgvernieu wing	Lijn 7 algemeen
Project	8	3	6	5	4	
pilot	3	3	1	3	16	
loket				1		
onderzoek	6	1	1	2	6	
Instrument invoeren	2		2		2	
Training	3	1	1	1	1	
Werkproces invoeren	3		4		2	
wergroepen	5	1		3	1	2
audit		2				2
Website	27 (CJG's)					1

Overzicht van de prestaties per programmaliijn

Per programmaliijn zijn de prestaties van alle uitgevoerde activiteiten kort benoemd. In de eerste kolom is de beoogde prestatie vermeld zoals deze in het programmaplan van 2008 is opgenomen. In de tweede kolom zijn de bereikte prestaties per 31 december 2011 genoemd. In cirkeldiagrammen daaronder is opgenomen welk deel van de totale middelen met de programmaliijn is gemoeid en wat daarvan globaal aan de uitgevoerde activiteiten is besteed.

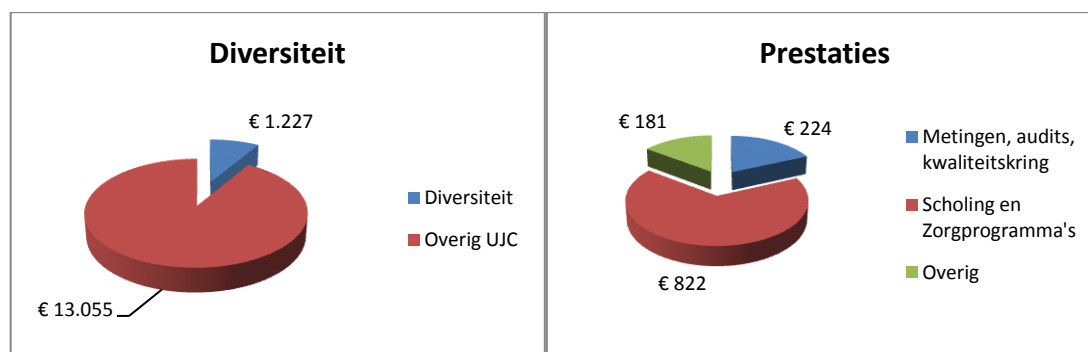
Programmalijn 1 / 2 Preventie en Vroegsignalering	
Beoogde prestatie	Prestatie / resultaat
Een centrum voor Jeugd en Gezin in iedere gemeente	In elke gemeente in de provincie Utrecht is een CJG gerealiseerd.
Invoeren 'evidence based' aanbod	Gestopt n.a.v. herijking UJC.
Uniform Elektronisch Kind dossier in alle gemeenten	Uniform EKD in elke gemeente beschikbaar. Invoeren dossiers in systeem in uitvoering
Uniforme lokale verwijzindex in alle gemeenten	Gerealiseerd.
Pilot 'flexibilisering jeugdgezondheidszorg' in gemeente	Pilot 'voorzorg' gestart, uitvoering loopt. Betreft 34 gezinnen (tot en met 2011).
Drie pilots van signaal naar zorg in drie gemeenten	Pilot Wrap around care voor Multi Problem gezinnen uitgevoerd in Amersfoort (38 gezinnen 2010) en Utrecht (65 gezinnen 2010). Structurele voortzetting gerealiseerd. Onderzoek naar Wrap around care aanpak bij negen initiatieven in de provincie Utrecht door Hogeschool Utrecht uitgevoerd. Eindrapportage door HU begin 2012 gereed.
Platform voor overleg en afstemming onderwijs/zorg	Gestopt n.a.v. overlap met bestaande overlegstructuren.
Werkprocessen zorgadviesteams, preventieve jeugd beleid en jeugdzorg sluiten op elkaar aan	Rapport Alleato juni 2009 met aanbevelingen voor opstellen van werkprocessen. Procesafspraken gereed en vastgelegd in regionale convenanten o.l.v. de gemeenten.
Pilot "risicotaxatie kinderen van vier jaar"	Pilot niet uitgevoerd n.a.v. overlap CJG ontwikkelingen. Overzicht van Best Practices beschikbaar.

Eerste cirkel diagram laat zien welk deel van de totale middelen bij programma lijn hoort. De tweede cirkel diagram laat de verdeling van de middelen binnen de programmalijn zien.

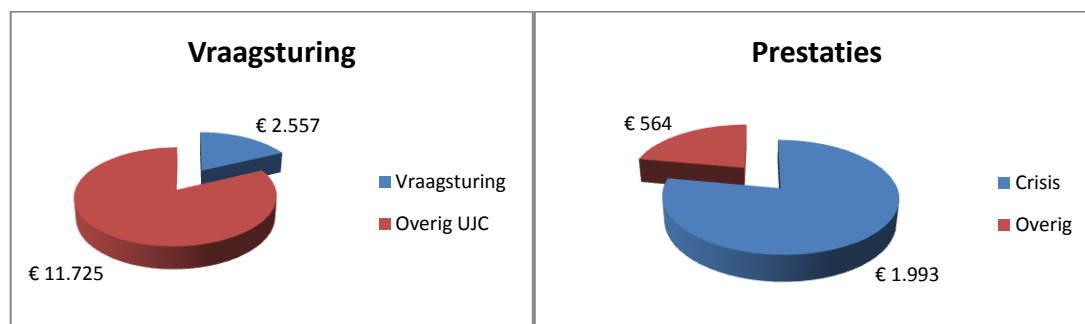
Programmalijn 3 Diversiteit	
Beoogde prestatie	Prestatie / resultaat
Er is een QuickScan en een nulmeting naar mogelijkheden voor verbeteren bereik en toegankelijkheid	Rapport door Alleato 2009 Bereik en toegankelijkheid van de jeugdzorg voor jeugdigen met ouders van buitenlandse afkomst. Basis voor plan van aanpak per organisatie.
Er is een kwaliteitskring met experts op dit gebied gevormd	Kwaliteitskring is gerealiseerd en wordt structureel voortgezet waardoor diversiteit onder de aandacht blijft.
Een implementatieplan op basis van een verandermethodiek wordt uitgevoerd	Plan van aanpak per instelling uitgevoerd. Training 'Beschermjassen', interculturele sensitiviteit, bij alle zorgaanbieders J&O uitgevoerd. 'Tumtom' – communicatiestrategie beschikbaar.
Er zijn stappen gezet naar een effectief en breed inzetbaar zorgprogramma	3 pilots zorgvernieuwing diversiteit uitgevoerd (36 gezinnen). Resultaat is dat aansluiten bij lokale initiatieven effectief is.
Cliëntenraden zijn geschoold en divers in samenstelling	De cliëntenparticipatiemeter is aangepast met criterium diversiteit.
Diversiteit is zichtbaar in de instellingen – multicultiscore kaart	Tweede diversiteitsaudit uitgevoerd, alle instellingen laten verbetering zien.

Eerste cirkel diagram laat zien welk deel van de totale middelen bij programma lijn hoort. De tweede cirkel diagram laat de verdeling van de middelen binnen de programmalijn zien.

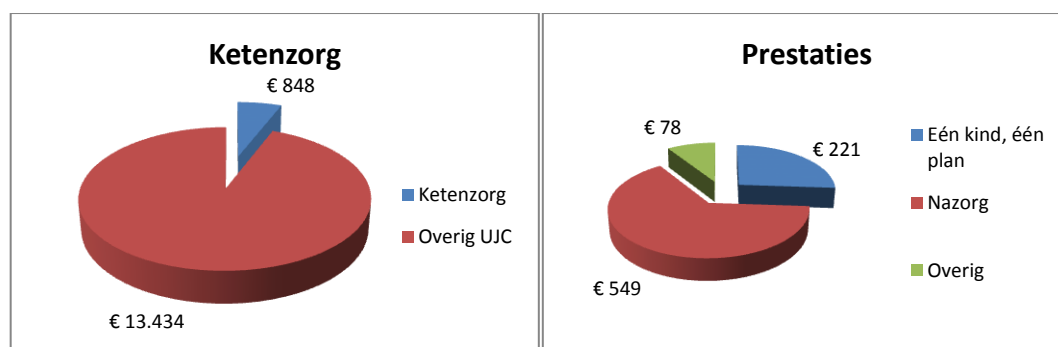
Programmalijn 4 Omslag van aanbod- naar vraaggerichte zorg	
Beoogde prestatie	Prestatie/ resultaat
Alle indicaties van Bureau Jeugdzorg Utrecht voldoen aan de kwalificatie "vraaggericht"	Methode Verbetering Indicatie Besluit (VIB) is ingevoerd. Uitvoering vraaggericht indiceren is in uitvoering
Er is een gedegen vraag-aanbod analyse	Gerealiseerd. Wordt voortgezet gericht op transitie en gericht op cliëntprofielen. Loopt.
Er is een tijdige, gelijke en betrouwbare informatie over alle aspecten van de sector	Gerealiseerd voor alle aanbieders J&O. Wordt voortgezet en nader ontwikkeld gericht op transitie en effectonderzoek.
Er is een vraaggericht aanbod, waarbij gebruik gemaakt wordt van empowerment-methodieken	(Tevens uitgevoerd bij lijn 1 / 2 en bij lijn 6.) Signs of Safety deels ingevoerd bij BJZ en aanbieders J&O. Verdere invoering is ingezet. En is eind 2012 afgerond.
Werkprocessen van BJZ en de zorgaanbieders zijn verbeterd.	Werkprocessen RvdK en BJZ zijn op elkaar afgestemd. Afstemmen BJZ en J&O is in uitvoering.
Er is een provinciaal crisisinterventieteam ingesteld	Team Spoed Eisende Zorg bij BJZ gerealiseerd. Optimaliseren samenwerking BJZ en zorgaanbieders J&O crisishulpverlening is in uitvoering.

Eerste cirkel diagram laat zien welk deel van de totale middelen bij programma lijn hoort. De tweede cirkel diagram laat de verdeling van de middelen binnen de programmalijn zien.

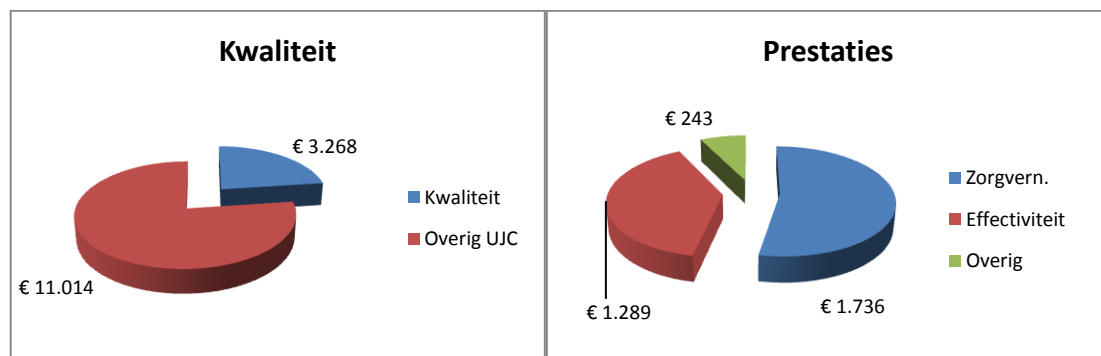
Programmalijn 5 Samenhang in de jeugdzorgketen - ketenzorg	
Beoogde Prestatie	Prestatie / resultaat
Alle kinderen met een meervoudige problematiek worden integraal geïndiceerd.	Een digitaal loket voor kind en ouders gerealiseerd maar ook stopgezet omdat door andere UJC activiteiten het integraal indiceren op een betere wijze werd uitgevoerd.
Pilot "één kind, één plan"	Pilot uitgevoerd (22 gezinnen) waardoor de ontwikkelde methodiek gebruikt gaat worden bij de CJG's. Hier is de toolkit opgenomen in de Handreiking coördinatie van Zorg (begin 2012) en wordt de training aanpak Eén Gezin Eén Plan uitgevoerd (wordt regulier voortgezet).
Er is een uniforme aanbodbeschrijving van de intersectorale jeugdzorg	Haalbaarheidsonderzoek is uitgevoerd en een adviesnota door Alleato is verspreid. Uitvoering gestopt n.a.v. herijking UJC
Er zijn integrale zorgprogramma's beschikbaar voor kinderen met meervoudige problematiek	Adviesnota vastgesteld en verspreid. Afspraken over het vervolgproces zijn gerealiseerd. Pilot nazorgaanbod in Amersfoort (53 jongeren) en Utrecht (13 jongeren 2010) gerealiseerd.
Er zijn binnen de jeugdzorgketen afspraken over nazorg	
Motie Dibi/Hamer – doorbraakteam	Doorbraakteam geformeerd en 9 cases besproken. Eindevaluatie beschikbaar.

Eerste cirkel diagram laat zien welk deel van de totale middelen bij programma lijn hoort. De tweede cirkel diagram laat de verdeling van de middelen binnen de programmalijn zien.

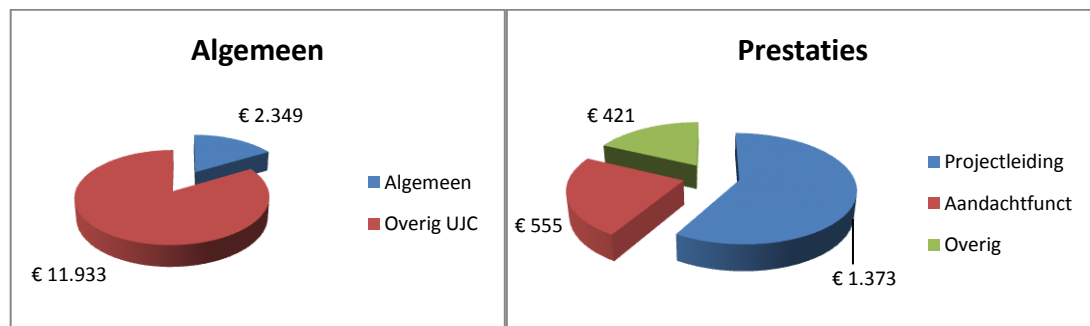
Programmalijn 6 Kwaliteit van zorg en zorgvernieuwing	
Beoogde prestatie	Prestatie / resultaat
Zorgaanbieders werken aan meer effectief aanbod op basis van de landelijke aanpak Zicht op Effectiviteit	Er is een effectief jeugdzorg aanbod waar aan bijgedragen is door de volgende producten. Er is een eindrapport NJI over invoering effectonderzoek Jeugdzorg Utrecht. Naar aanleiding van het eindrapport zijn er per instelling J&O hulpverleningsmodulen beschreven, gerealiseerd en in uitvoering. Tevens zijn drie gezamenlijke modulen J&O beschreven. Er is Praktijk gestuurd onderzoek bij zorgaanbieders J&O gerealiseerd. De verbetering van de online –jeugdzorgmonitor is in uitvoering. Onderzoek cliëntprofielen is in uitvoering.
Professionals zijn getraind in het uitdragen van de training ‘dialogoog gestuurde zorg’	Training methode evaluatie uitgevoerd. Tien kennisateliers bijvoorbeeld over meidenhulpverlening en omgaan met privacy wetgeving zijn uitgevoerd.
Pilots zorgvernieuwing	15 pilots zorgvernieuwing zijn uitgevoerd, vaak in combinatie met effectonderzoek (meer dan 1100 gezinnen). Deels gerealiseerd, deels in uitvoering. Eerste resultaten zijn positief en pilots worden opgenomen in structureel aanbod. 2 onderzoeken zorgvernieuwing uitgevoerd. Verbetering crisishulpverlening in uitvoering.
90% van de landelijk ingevoerde prestatie-indicatoren op kerndoelen zijn ingevoerd	Gerealiseerd.

Eerste cirkel diagram laat zien welk deel van de totale middelen bij programma lijn hoort. De tweede cirkel diagram laat de verdeling van de middelen binnen de programmalijn zien.

Programmalijn 7 Algemeen	
Beoogde prestatie	Prestatie / resultaat
Stuurgroep UJC	Driemaandelijks overleg gerealiseerd.
Jaarlijkse audit	Er zijn twee audits uitgevoerd in 2009 en 2010.
Aandachtfunctionarissen aanbieders J&O	Twee maandelijks overleg gerealiseerd.
Conferenties	In 2009 de conferentie met de tussenresultaten van het UJC, in 2011 is het UJC afgesloten met een bestuurdersbijeenkomst.
Website	www.ujc.nl Deze website wordt voortgezet om zo de kennis en ervaring blijvend te kunnen delen.
Nieuwsbrief	Regelmatig is een digitale nieuwsbrief verspreid. Eind 2011 waren daar 393 abonnees op.
Zorgdragen voor inzet medewerkers provincie.	Inzet programmamanager en programmalijn coördinatoren. Sommige coördinatoren hadden meerdere programmalijnen onder zich. Ondanks het grote verloop van medewerkers is voorzien in voldoende inzet.

Eerste cirkel diagram laat zien welk deel van de totale middelen bij programma lijn hoort. De tweede cirkel diagram laat de verdeling van de middelen binnen de programmalijn zien.

Bijlage 2 – “UJC en SA in vogelvlucht”

Publicatie verstrekt bij de bestuurdersbijeenkomst op 22 december 2011 als samenvatting van alle informatie die opgenomen is op de website www.ujc.nl .
(in hard copy beschikbaar)